

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. Велико Търново, 13.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от МАЯ ПЕЕВА Въззивно търговско дело № 20224001000296 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № Р-7/29.03.2022 г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново е признато за установено по отношение на А. А. Д. и М. П. Б., като длъжници по запис на заповед от 19.04.2016 г. и по запис на заповед от 01.03.2017 г., че дължат на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата от 36432,90 евро, ведно със законната лихва върху главницата за периода от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане на вземането. Присъдени са разноски.

С решение за поправка на явна фактическа грешка от 18.07.2022 г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново е отхвърлена молбата на „ОТП Лизинг“ ЕООД с искане за отстраняване на допусната очевидна фактическа грешка в диспозитива на Решение № Р-7/29.03.2022 г., като в осъдителната част на диспозитива на решението бъде изписан изразът „солидарно“, като неоснователна и недоказана.

Против постановеното решение № Р-7/29.03.2022 г. е постъпила въззивна жалба от М. П. Б., чрез назначения му особен представител, в частта,

с която са уважени предявените против него искове. Изложени са съображения, че решението е постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила. В разрез с изискването на чл. 235, ал. 2 ГПК първоинстанционният съд не е обсъдил възраженията и доводите на ответника Б., изложени в отговора на исковата молба и развити в писмена защита. Решението е в противоречие на материалния закон – чл. 484, ал. 3 ТЗ и чл. 491 и сл. ТЗ вр. чл. 537 ТЗ. Исковите са уважени, въпреки безспорното по делото обстоятелство, че записите са предявени чрез нотариална покана – способ, който законът не предвижда, и въпреки изтеклата по отношение на записа с дата на издаване 19.04.2016 г. погасителна давност.

Отправено е искане за отмяна на постановеното съдебно решение в обжалваната част и постановяване на друго, с което исковите против Б. бъдат отхвърлени като неоснователни.

В срока за отговор, въззиваемата страна е депозирала становище, с подробно изложени мотиви, като счита жалбата за неоснователна.

Постъпила е и въззивна жалба от „ОТП Лизинг“ ЕООД против постановеното решение за поправка на явна фактическа грешка от 18.07.2022 г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново. Излагат се доводи, че в заявлението за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК изрично е посочено, че се претендира солидарна отговорност от страна на двамата длъжници. По този начин е издадена и заповедта за изпълнение от страна на Районен съд Велико Търново. Доколкото заповедта за изпълнение е връчена в различен момент на двамата длъжници, са били образувани отделни производства по чл. 422 ГПК, като с втората искова молба изрично е направено особено искане за присъединяване на втората искова молба за разглеждане заедно с по-рано подадената, по която е образувано т.д. № 11/2020 г. на ВТОС, както и се съдържа искане за произнасяне относно солидарния дълг на ответниците. Изразено е несъгласие с мотивите на обжалваното решение, че нито в мотивите, нито в диспозитива на решението не е изразено становище за солидарно осъждане на ответниците към ищеца. Жалбоподателят счита, че постановеното решение, в което не е посочено изрично, че длъжниците дължат солидарно, не отговаря на търсената защита.

Отправено е искане да се отмени обжалваното решение от 18.07.2022

г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново и вместо него се постанови друго, с което се допусне поправка на очевидна фактическа грешка, като в диспозитива на същото бъде посочено, че А. Д. и М. Б. дължат солидарно на „ОТП Лизинг“ ЕООД посочените суми.

По тази жалба е постъпил отговор от М. Б., чрез назначения особен представител, с която се заема становище за нейната неоснователност, като са развити подробни съображения.

Настоящият състав, като взе предвид наведените в жалбите оплаквания, и като прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното:

Окръжен съд Велико Търново е сезиран с иск, предявен от "ОТП Лизинг" ЕООД против А. А. Д. за признаване за установено по отношение на ответника, че дължи на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумите по запис на заповед от 19.04.2016 г. и по запис на заповед от 01.03.2017 г. в общ размер на 36432,90 евро, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане.

Изложени са обстоятелства, че на 19.04.2016 г. „Неомат 71“ ООД, представлявано по това време от управителя М. П. Б., е издало в полза на „ОТП Лизинг“ ЕООД /предишно наименование „Сожелиз- България“ ЕООД/ запис на заповед, с който безусловно и неотменимо не е задължило при предявяването му, в срок до 42 месеца от датата на издаване, да плати на или на заповед на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата от 41560,78 евро. Записът на заповед е авалиран от А. А. Д. и от М. П. Б..

На 01.03.2017 г. „Неомат 71“ ООД, представлявано по това време от М. Б., е издало в полза на „ОТП Лизинг“ ЕООД /предишно наименование „Сожелиз-България“ ЕООД/ запис на заповед, с който безусловно и неотменимо се е задължило при предявяването му, в срок до 42 месеца от датата на издаване, да плати на или на заповед на „ОТП – Лизинг“ ЕООД сумата от 60368,89 евро. Записът на заповед е авалиран от А. А. Д. и от М. П. Б..

Цитираните записи на заповед са предявени на длъжниците, като предявяването на А. Д. е извършено с нотариална покана, рег. № 509 на нотариус Д. Д., връчена по реда на чл. 47 ГПК на 09.04.2019 г.

С оглед неизпълнението на паричните задължения кредиторът е предявил претенциите си пред съда, като е поискал издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК със заявление от 04.07.2019 г. срещу А. А. Д. и М. П. Б. за част от вземанията си, произтичащи от записи на заповед, в общ размер на 36432,90 евро. Със Заповед № 861/04.07.2019 г. по ч.гр.д. № 2060/2019 г. на ВТРС са осъдени А. А. Д. и М. П. Б. да заплатят солидарно на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата от 36432,90 евро, от които 13122,27 евро – дължима сума въз основа на запис на заповед от 19.04.2016 г. и 23310,63 евро – дължима сума въз основа на запис на заповед от 01.03.2017 г., ведно със законната лихва от 04.07.2019 г. до изплащане на вземането, както и са присъдени разноси в размер на 1425,13 лв. Образувано е изп.д. № 1064/2019 г. на ЧСИ В. Г.. След уведомяването за издадената заповед за изпълнение А. Д. е подала възражение, което е провокирало ищеца да заведе настоящия иск за установяване съществуването на вземането на тази длъжница в посочените в заповедта размери.

„ОТП Лизинг“ ЕООД е предявил иск пред Окръжен съд Велико Търново срещу М. П. Б., за установяване съществуването на вземане в полза на ищеца в размер на 36432,90 евро, от които 13122,27 евро – дължима сума въз основа на запис на заповед от 19.04.2016 г. и 23310,63 евро – дължима сума въз основа на запис на заповед от 01.03.2017 г., ведно със законна лихва, считано от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане, които суми са предмет на издадената Заповед № 861/04.07.2019 г. по ч.гр.д. № 2060/2019 г. на ВТРС. Образувано е т.д. № 31/2020 г. по описа на Окръжен съд Велико Търново.

В исковата молба са изложени обстоятелства за издадени от „Неомат 71“ ООД записи на заповед с дати на издаване съответно 19.04.2016 г. и 01.03.2017 г. И двата записа на заповед са с падеж на предявяване, в срок до 42 месеца от датата на издаване, както и двата записа на заповед са авалирани от А. А. Д. и от М. П. Б.. Записите на заповед са предявени на длъжника М. Б. с нотариална покана, рег. № 4398/2018 г., като нотариусът е удостоверил дата на връчване на нотариалната покана – 29.11.2018 г.

С оглед неизпълнението на паричните задължения „ОТП Лизинг“ ЕООД се е снабдило със заповед за незабавно изпълнение № 861/04.07.2019 г. по ч.гр.д. № 2060/2019 г. на ВТРС. По заповедното производство е постъпило възражение и от длъжника М. Б., поради което на кредитора са дадени

указания за предявяване на иск за установяване на вземането си срещу него в едномесечен срок.

В исковата молба е направено особено искане – предвид факта, че към момента вече е налице образувано производство по чл. 422 ГПК пред Окръжен съд Велико Търново срещу солидарния длъжник А. Д. и предвид обвързаността на това производство с настоящото, ищецът моли да бъде присъединена исковата молба, въз основа на която е образувано настоящото производство за разглеждане заедно с искова молба, по която е образувано т.д. № 11/2020 г. на ВТОС и да се разгледат предявените иски за установяване по отношение на солидарните длъжници А. А. Д. и М. П. Б., че дължат на „ОТП Лизинг“ ЕООД претендираните суми, в едно производство и бъде издадено общо решение по тях. Обяснено е, че подаването на две иски молби е наложено от обстоятелството, че двамата длъжници са подали възражения срещу издадената заповед за изпълнение по различно време.

С Определение № 31/05.02.2020 г. по т.д. № 31/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново е постановено съединяване на т.д. № 31/2020 г. на ВТОС към т.д. № 11/2020 г. на ВТОС за общо разглеждане и решаване, като производството по т.д. № 31/2020 г. е прекратено.

С отговора на исковата молба А. Д. оспорва редовността на предявяването на записите на заповед с нотариална покана, навежда доводи във връзка с каузалното правоотношение.

С отговора на исковата молба ответникът М. Б., чрез назначения му особен представител, оспорва исковете, като навежда доводи, че менителничното поръчителство, удостоверение в приложените записи на заповед, е нищожно, тъй като в изявлението за авала не е посочено изрично, че то се прави от М. Б. в качеството му на физическо лице, а не като управител на търговското дружество – издател. Неяснотата в какво качество е положен подписът за авалиране – като управител или като физическо лице, води до невалидност на изявлението за гарантиране на вземането по записите. Нищожността следва и от това, че в авалиращото волеизявление е посочено, че поръчителството е в полза на ремитента по записа „Сожелиз-България“ ЕООД. В отношение на евентуалност спрямо възражението за нищожност се твърди, че записите не са предявени за плащане нито на издателя, нито на поръчителя. В отношение на евентуалност по отношение на записа на заповед

с дата 19.04.2016 г. е направено възражение за погасителна давност.

С допълнителната искова молба се заема становище по отговора на М. Б., като се оспорват твърденията за нищожност на авалиращото волеизявление. Оспорено е твърдението на ответника, че записите на заповед не са предявени за плащане нито на издателя, нито на поръчителя, поради което е отпаднало поръчителството, като в тази връзка е представен протокол към приложената нотариална покана, удостоверяващ обстоятелствата около връчването ѝ на М. Б.. Счетено е, че непредявяването на запис на заповед за плащане не рефлектира върху възможността за принудително реализиране на вземането по изпълнителния титул. Освен това авалът е самостоятелна едностранна абстрактна сделка, независеща от действителността на самия запис на заповед, още по-малко от неговата изискуемост, поради което записът на заповед е достатъчно да бъде предявен на авалиста, дори да не е предявен на издателя. Оспорено е твърдението за изтекла погасителна давност, която според ищеца започва да тече от връчването на ответника на нотариалната покана и към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение не е изтекла.

С допълнителния писмен отговор се поддържат направените възражения.

С обжалваното Решение № Р-7/29.03.2022 г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново е прието, че посочените от вещото лице по видове вземания съвпадат с тези по исковата молба, поради което предявеният установителен иск е основателен и доказан, и като такъв следва да се уважи. Прието е за установено по отношение на А. А. Д. и М. П. Б., като длъжници по запис на заповед от 19.04.2016 г. и по запис на заповед от 01.03.2017 г., че дължат на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата 36432,90 евро, ведно със законната лихва върху главницата за периода от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане на вземането.

По направеното искане от „ОТП Лизинг“ ЕООД за извършване на поправка на очевидна фактическа грешка с решение от 18.07.2022 г. е прието, че не е налице несъответствие между мотивите и диспозитива на постановеното решение, като нито в исковата молба, нито в съдебно заседание ищецът е поискал съда да се произнесе относно солидарен дълг на ответниците и по тази причина молбата за поправка на очевидна фактическа

грешка в диспозитива на Решение № Р-7/29.03.2022 г. е отхвърлена.

Установените факти по делото не са спорни между страните. Видно от запис на заповед, издаден на 19.04.2016 г., „Неомат 71“ ООД, представлявано от М. П. Б., безусловно и неотменимо се е задължил при предявяване на този запис на заповед да плати на или на заповед на „Сожелиз – България“ ЕООД сумата от 41560,78 евро. Посочено е, че записът на заповед може да бъде предявен за плащане в срок до 42 месеца от датата на издаването му. Записът на заповед се издава без разноски и протест. Същият е подписан от издател „Неомат 71“ ООД, представлявано от М. П. Б.. След подписа на издателя е посочено, че М. П. Б., с изписване на индивидуализиращите данни на лицето, авалира настоящия запис на заповед, издаден на 19.04.2016 г. в полза на „Сожелиз – България“ ЕООД при същите условия, под което съдържание фигурира подпис на М. П. Б.. Посочено е още, че А. А. Д., също с изписване на индивидуализиращите й данни, авалира настоящия запис на заповед, издаден на 19.04.2016 г. в полза на „Сожелиз – България“ ЕООД при същите условия, под което съдържание е положен подпис на А. А. Д..

На 01.03.2017 г. е издаден друг запис на заповед, по силата на който „Неомат 71“ ООД, представлявано от М. П. Б., безусловно и неотменимо се задължава при предявяване на този запис на заповед да плати на или на заповед на „Сожелиз – България“ ЕООД сумата от 60368,89 евро. Посочено е, че записът на заповед може да бъде предявен за плащане в срок до 42 месеца от датата на издаването му. Същият се издава без разноски и протест. Подписан е от издател „Неомат 71“ ООД, представлявано от М. П. Б.. След подписа на издателя е посочено, че М. П. Б., с изписване на индивидуализиращите данни на лицето, авалира настоящия запис на заповед, издаден на 01.03.2017 г. в полза на „Сожелиз – България“ ЕООД при същите условия, под което съдържание фигурира подпис на М. П. Б.. Посочено е още, че А. А. Д., също с изписване на индивидуализиращите й данни, авалира настоящия запис на заповед, издаден на 01.03.2017 г. в полза на „Сожелиз – България“ ЕООД при същите условия, под което съдържание е положен подпис на А. А. Д..

Ищецът е отправил до М. П. Б. нотариална покана, рег. № 4398/2018 г. на нотариус Невена Матева, в която е посочено, че с нея се предявяват за

плащане запис на заповед от 19.04.2016 г. за сумата 41560,78 евро и издаденият на 01.03.2017 г. запис на заповед за 60368,89 евро. Поканата е връчена по реда на чл. 47, ал. 5 ГПК на 29.11.2018 г. Видно от съставения протокол от същата дата на нотариус Невена Матева, с район на действие Районен съд Габрово, адресатът М. Б. е търсен на посочения в нотариалната покана адрес, който е постоянен и настоящ адрес на лицето, констатирано в НБД „Население“ от нотариуса. Служителят на нотариалната кантора е посещавал адреса по различно време, удостоверява подробно като дати и часове, и с оглед обстоятелството, че не е открит адресатът или лице, на което да се връчи нотариалната покана, на 15.11.2018 г. е било залепено съобщение на входната врата на сградата. В предвидения от закона срок никой не се е явил да получи книгата.

На 04.07.2019 г. ищецът е подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК срещу двамата длъжници, като със Заповед № 861/04.07.2019 г. по ч.гр.д. № 2060/2019 г. на ВТРС М. П. Б. и А. А. Д. са осъдени да заплатят солидарно на кредитора „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата от 36432,90 евро, от които 13122,27 евро – дължима сума по запис на заповед, издаден на 19.04.2016 г., с падеж на предявяване, и 23310,63 евро – дължима сума въз основа на запис на заповед, издаден на 01.03.2017 г., с падеж на предявяване, ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаване на заявлението – 04.07.2019 г. до изплащане на вземането.

Длъжникът М. Б. е подал възражение против издадената заповед за изпълнение на 07.01.2020 г., чрез процесуален представител, което е провокирало завеждането на настоящия установителен иск, целящ да признае със сила на присъдено нещо съществуването на вземанията, предмет на издадената заповед за незабавно изпълнение.

При така установената фактическа обстановка настоящият състав мотивира следните правни изводи:

По жалбата на „ОТП Лизинг“ ЕООД против решение от 18.07.2022 г. по т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново: За да отхвърли искането за поправка на очевидна фактическа грешка първоинстанционният съд е приел, че ищецът е предявил претенциите си разделно срещу двамата ответници, в каквато насока е и произнасянето на съда. Същевременно е налице единство между мотиви и диспозитив, поради което не е налице

хипотезата на допусната фактическа грешка в постановеното решение. Настоящият състав не споделя тезата на първоинстанционния съд, че предявените искиове са при условията на разделност. Видно от исковата молба срещу М. Б., заведена по-късно, същата съдържа обстоятелства, че Б. е авалист по издадените записи на заповед, заедно с А. Д., като срещу двамата солидарни длъжници А. Д. и М. Б. е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК. В края на исковата молба е направено особено искане за присъединяване на по-късно образуваното дело към настоящото, като се разгледат общо предявените искиове за установяване по отношение на солидарните длъжници А. Д. и М. Б., че дължат претендираните суми на „ОТП Лизинг“ ЕООД. С оглед на това, настоящият състав счита, че се претендира солидарно присъждане на сочените суми, което не е съобразено от първоинстанционния съд. Този порок на съдебното решение обаче не подлежи на отстраняване по реда на производството за поправка на очевидна фактическа грешка. Очевидна фактическа грешка е налице в случай на разминаване на формираната воля в мотивите на съдебния акт и в диспозитива на същия. В мотивите на постановеното решение от 29.03.2022 г. не е обоснована солидарна отговорност на ответниците, такава не е посочена и в диспозитива на решението. По тази причина, изводът на първоинстанционния съд, че не е налице погрешно изразена воля на съда при постановяване на съдебния акт, се явява правилен. С искането за допускане на поправка на очевидна фактическа грешка страната се домогва до формирането на нови и различни от материализираните в мотивите и диспозитива на съдебното решение правни изводи, а именно – наличие на солидарна отговорност на ответниците, което е недопустимо по правилото на чл. 246 ГПК, и се отстранява само по реда на обжалването, което не е сторено от ищеца.

Тези изводи съвпадат с изводите на първоинстанционния съд, последица от което е потвърждаване на решението от 18.07.2022 г., с което е отхвърлена молбата за поправка на очевидна фактическа грешка в постановеното Решение № Р-7/29.03.2022 г.

С обжалваното решение от 29.03.2022 г. е прието за установено по отношение на двамата длъжници, че дължат разделно на „ОТП Лизинг“ ЕООД сумата от 36432,90 евро, т.е. по 18216,45 евро, като по отношение на А. Д. решението е влязло в сила.

По въззивната жалба на М. Б. относно съществуването на вземането спрямо него, настоящият състав намира следното:

В производството пред първоинстанционния съд са предявени обективно и субективно съединени иски по чл. 422 ГПК вр. чл. 535 ТЗ. Предявените иски против жалбоподателя в настоящото производство М. Б. са допустими, доколкото са предявени в срока по чл. 415 ГПК и касаят вземането, обективизирано в издадената от РС Велико Търново заповед за изпълнение на парично задължение.

При проверката на основателността на претенциите за заплащане на дължими суми по менителнични ефекти следва да се съобрази наличието на редовни от формална страна документи, имащи изискуемите от закона минимални реквизити, визирани императивно и изчерпателно в чл. 535 ТЗ. В конкретния случай представените по делото наименовани „запис на заповед” документи от формална гледна точка съдържат всички необходими реквизити, посочени в закона. Задължението на издателя по двата записа на заповед – „Неомат 71“ ООД е обезпечено от двамата ответници по делото. Учредяването на авал е строго формална сделка и се извършва с едностранно волеизявление на авалиста, което задължително трябва да е изразено върху менителничния документ или върху прикрепен към него лист /алонж/, чрез полагане на саморъчен подпис /чл. 484, ал. 1 ТЗ/. Освен това, изискване на закона е поръчителството да се изрази с думите „като поръчител“ или с друг равнозначен израз. В конкретния случай и в двата записа на заповед подписването от страна на издателя – търговско дружество, действащо чрез неговия представител, и подписването от авалиста М. Б., е разграничено, което следва ясно и недвусмислено от съдържанието на документите. С оглед на това, настоящият състав счита, че не е допуснато опорочаване на формата по смисъла на чл. 484, ал. 2 ТЗ, върху документите фигурира подпис на лицето М. Б., същият е положен на самостоятелно основание, различно от подписването от същото лице като представляващ търговското дружество, поради което не може да се приеме тезата, че поръчителството страда от порока да бъде нищожно учредено. Не може да бъде споделена и тезата, че поръчителството е учредено в полза на „Сожелиз – България“ ЕООД, тъй като това не следва от изявлението на авалиста.

И в двата записа на заповед, падежът е определен по правилото на

чл. 486, ал. 1, т. 1 ТЗ – на предявяване. Съгласно чл. 487, ал. 1 ТЗ, приложим и при записите на заповед, менителницата на предявяване е платима с предявяването ѝ. Тя трябва да се предяви за плащане в срок до една година от издаването ѝ, като законът предвижда възможността издателят да определи по-къс или по-дълъг срок, което е сторено в случая - издателят на ценните книги е посочил, че записите могат да бъдат предявени за плащане в срок до 42 месеца от издаването им. С определянето на падежа „на предявяване“, издателят свързва представянето на документа от кредитора с момента на настъпване на изискуемостта на вземането. При непредявен запис на заповед, вземането е възникнало, но не е изискуемо и кредиторът не може да упражни правата си по ценната книга. Настоящият състав не споделя доводите на ответника по жалба, че не е необходимо предявяване на записа на заповед за плащане, независимо от начина на определяне на падежа по ценната книга. Указанията, дадени в т. 3 от ТР № 1/28.12.2005 г. на ОСТК на ВКС, според които предявяването на записа на заповед за плащане се явява предпоставка само за поставянето на длъжника в забава и представлява необходимото съдействие от кредитора за изпълнение на задължението, са приложими за случаите, при които записът на заповед е с падеж, определен по правилото на чл. 486, ал. 1, т. 3 или т. 4 ТЗ – на определен срок след издаването или на определен ден, тъй като с настъпването на конкретно определения падеж вземането става изискуемо автоматично, а предявяването на ценната книга за плащане представлява единствено съдействие на кредитора за изпълнение задължението на длъжника и има за цел да постави същия в забава. В хипотезата, при която падежът на записа на заповед е на предявяване, както е в конкретния казус, с акта на предявяване на ефекта се определя самия падеж на задължението и настъпва изискуемостта му, като предявяването за плащане на длъжника по записа на заповед е условие за настъпване изискуемостта на вземането по отношение на всеки от солидарните длъжници – както на издателя, така и на авалистите. Съгласно чл. 485, ал. 1 ТЗ поръчителят отговаря както издателя, включително считано от момента на изискуемост на задължението, противопоставим на издателя, което не би могло да стане по друг начин, освен при задължително предявяване на менителничния ефект за плащане на издателя. Това е необходимото условие за възникване изискуемостта на задължението и за авалиста, като предявяването на авалиста на ефекта е без правно значение. В този смисъл е и

постоянната практика на ВКС – Решение № 113/12.07.2017 г. по т.д. № 640/2016 г. на I Т.О., Решение № 35/14.04.2020 г. по т.д. № 574/2019 г., I Т.О., Решение № 162/12.12.2019 г. по т.д. № 651/2018 г., II Т.О. на ВКС.

В конкретния случай в отговора на особения представител на ответника М. Б. е направено възражение, че записите на заповед не са предявени за плащане нито на издателя, нито на поръчителя, което по същество е възражение за неизискуемост на задължението по ефектите. С оглед направеното възражение от страна на ответника, с допълнителната искова молба не се твърди, че е извършено предявяване на записите на заповед на издателя – „Неомат 71“ ООД, като се излага, че е достатъчно записът на заповед да бъде предявен на авалиста, дори да не е предявен на издателя, предвид самостоятелната им отговорност. Предявяването за плащане на търговец следва да се извърши на адреса на управление на дружеството, вписан в Търговския регистър, който в конкретния случай е различен от адреса на М. Б., представляващ дружеството по време на издаването на ценните книги, но не и по време на предявяването им, видно от отразеното по партидата на дружеството в Търговския регистър. По делото не са направени твърдения от страна на ищеца, нито са представени доказателства за надлежното предявяване за плащане на записите на заповед на техния издател, от което следва, че вземанията по тях, както по отношение на издателя, така и по отношение на авалистите, не са били изискуеми и не е било налице основанието за издаване на заповед за изпълнение по реда на чл. 417 ГПК, съответно предявените иски по чл. 422 ГПК се явяват неоснователни. Този извод не се променя от обстоятелството, че към момента на предявяване на исковите молби определените от издателя срокове /42 месеца след издаването на всеки съответен запис на заповед/ са изтекли, тъй като изтичането на срока по чл. 487, ал. 1 ТЗ има отношение към началото на давностния срок по чл. 531, ал. 1 ТЗ, но не може да замести предявяването за плащане, като необходима предпоставка за настъпване на изискуемостта /Решение № 113/12.07.2017 г. по т.д. № 640/2016 г., I Т.О. на ВКС/.

С оглед на извода, че не е доказано записите на заповед да са предявени за плащане на издателя по тях – „Неомат 71“ ООД, ирелевантно е обсъждането на останалите възражения на ответника Б. за начина на предявяване на записите на авалиста и за изтекла погасителна давност.

По така изложените съображения изводите на настоящия състав относно съществуване на изискуемо вземане в полза на ищеца от длъжника М. Б. не съвпадат с изводите на първостепенния съд, последица от което е отмяна на постановеното решение от 29.03.2022 г. в обжалваната част и постановяване на друго, с което исковете против М. Б. следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на делото, следва да бъде отменено решението и в частта, в която е осъден М. Б. да заплати разноски за заповедното и исковото производство в размер на 4342,83 лв. /половината от присъдените разноски, наред с А. Д./. Ответникът по жалба „ОТП Лизинг“ ЕООД дължи заплащане на държавна такса за въззивното производство в размер на 712,57 лв., която не е заплатена от особения представител и се разпределя съобразно изхода на спора /т. 7 от ТР № 6/06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС/.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № Р-7/29.03.2022 г., постановено то т.д. № 11/2020 г. на Окръжен съд Велико Търново в частта, в която е прието за установено по отношение на М. П. Б., че дължи на „ОТП Лизинг“ ЕООД по запис на заповед от 19.04.2016 г. и по запис на заповед от 01.03.2017 г., наред с А. А. Д., сумата 36432,90 евро, а именно 18216,45 евро, ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане, както и в частта, в която е осъден М. П. Б. да заплати на „ОТП Лизинг“ ЕООД направените по делото разноски в размер на 4342,83 лв., *вместо което постановява:*

ОТХВЪРЛЯ предявеният иск от „ОТП ЛИЗИНГ“ ЕООД, ЕИК 131391369, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Александър Стамболийски, 73, ет. 3, адрес на призоваване гр. София, ***** против **М. П. Б.**, ЕГН ***** от гр. Габрово, *****, представляван от назначения особен представител адв. А. П. Ш., за приемане за установено по реда на чл. 422 ГПК, че ответникът дължи на ищцовото дружество **сумата 18216,45 евро**, представляваща половината от признатото от първостепенния съд за съществуващо вземане, наред с А. А. Д., по издадени запис на заповед от 19.04.2016 г. и запис на заповед от 01.03.2017 г., ведно със **законната**

лихва върху тази сума, считано от 04.07.2019 г. до окончателното изплащане на вземането, за която сума е издадена Заповед № 861/04.07.2019 г. по ч.гр.д. № 2060/2019 г. на ВТРС.

ПОТВЪРЖДАВА решение от 18.07.2022 г. за поправка на очевидна фактическа грешка в диспозитива на Решение № Р-7/29.03.2022 г.

ОСЪЖДА „ОТП ЛИЗИНГ“ ЕООД, ЕИК 131391369, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Александър Стамболийски, 73, ет. 3, адрес на призоваване гр. София, ***** да заплати на в полза на бюджета на съдебната власт по сметка на Апелативен съд Велико Търново държавна такса за въззивното производство в размер на **712,57 /седемстотин и дванадесет лева и 57 ст./ лева**.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____